

STAREA DE SĂNĂTATE A PERSONALULUI DIN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Dr. Claudia Strâmbeanu

Dispensar medical școlar, Craiova

Rezumat

Medicul școlar nu este medic de personal, dar el verifică efectuarea examenului periodic de medicina muncii de către personalul unităților de învățământ unde este angajat, asigură la nevoie asistența medicală a acestora și verifică starea de sănătate a personalului blocului alimentar sau cantine.

Lucrarea de față are ca scop analiza afecțiunilor cronice ale personalului din învățământ, potențiale cauze de adresabilitate a acestuia inclusiv la cabinetul medical școlar, studiind statistic aceste boli cronice diagnosticate cu ocazia efectuării examenelor clinice periodice de medicina muncii și a investigațiilor necesare eliberării fișei de aptitudine la un număr de licee, școli și grădinițe din județul Dolj.

Rezultatele prelucrării statistice simple procentuale arată frecvența mare a patologiei cronice în rândul personalului din unitățile de învățământ, a riscului de acutizare a acesteia la locul de muncă, a riscului unor urgențe medicale cărora medicul școlar trebuie să le răspundă adecvat, în absența medicației specifice, atrăgând atenția asupra unui aspect neglijat sau aproape omis în legislația actuală privitoare la medicina școlară sau în baremul de materiale și medicamente necesare unui cabinet școlar sau studentesc, dar frecvent întâlnit în practica medicală a acestor cabinete.

Cuvinte cheie: **medicina muncii, personalul din învățământ, boli cronice, riscuri.**

Health status of education institutions' employees

Abstract

The school doctor is not staff doctor, but he checks the periodical occupational medical exams of his schools' employees, provides medical assistance when needed and checks the health estate of the school kitchen or canteen.

This presentation's purpose is to analyze chronic diseases of educational employees, potential cau-

ses of medical examinations in the school medical offices, statistically studying these chronic diseases diagnosed due to the periodical occupational medical check-ups and to the required investigations in several high schools, schools and kindergartens from Dolj county.

The results of simple percentage statistics show the high frequency of chronic pathology among educational institutions' employees, the high rise of

* **Autor corespondent:** Claudia Strâmbeanu, medic primar medicină generală, Dispensar medical școlar, Craiova, email: claudia_strambeanu@yahoo.com

Articol primit în 17.10.2017, acceptat: 21.10.2017, publicat: 31.10.2017

Citare: Strambeanu C. Health status of education institutions' employees. Journal of School and University Medicine 2017;4(4):31-34

acute episodes occurred during work time, the risk of medical emergencies where the school doctor must adequately intervene, lacking specific medication, thus revealing a neglected aspect from actual school medicine legislation or drug basic package necessary

in school medical offices, but frequently occurred in their medical practice.

Key words: **occupational medicine, education employees, chronic diseases, risks.**

Motivația alegerii temei

ORDINUL Nr. 653/25 septembrie 2001 al Ministrului Sănătății și Familiei privind asistența medicală a preșcolarilor, elevilor și studenților prevede în Anexa 1, *TRIBUȚIILE medicilor din cabinetele medicale din grădinițe, școli și unități de învățământ superior* privind asistența medicală preventivă.

Atribuții referitoare la prestații medicale individuale:

▪ 17. Verifică starea de sănătate a personalului blocului alimentară din grădinițe, cantine școlare și studențești, în vederea prevenirii producerii de toxinfecții alimentare.

Atribuții referitoare la prestații medicale la nivelul colectivităților:

▪ Verifică efectuarea periodică a examinărilor medicale stabilite prin reglementări ale Ministerului Sănătății și Familiei, de către personalul didactic și administrativ-gospodăresc din unitățile arondate.

▪ Medicul școlar nu este medic de personal în unitățile de învățământ arondate, dar este – conform legislației în vigoare – responsabil de **verificarea stării de sănătate** a acestuia, prin verificarea existenței *fișelor de aptitudine* eliberate în urma examenului periodic de medicina muncii, reglementat prin HG Nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, modificată și completată prin HG Nr. 1169/2011.

▪ Medicul școlar este de asemenea pus în situația de a acorda la nevoie **asistență medicală** personalului unităților de învățământ. Consultațiile și tratamentele efectuate adulților în cabinetele medicale școlare, studențești au fost contorizate și raportate în *Dările de seamă de statistică departamentală* trimise Direcțiilor de Sănătate Publice la sfârșitul fiecărui an școlar.

Contextul general.

Situația la nivel național

- Conform Institutului Național de Statistică, numărul salariaților din educație în 2014 a fost de 360.844 angajați, dintre care 347.304 salariați în sistemul public.
- În România, învață peste 3 milioane de elevi în 20.000 de unități de învățământ. În București, 1 din 4 școli nu are medic școlar, iar situația în țară este și mai precară.

Lotul studiat

Lucrarea de față prezintă o **statistică a stării de sănătate a personalului** din 34 de școli și grădinițe din județul Dolj, realizată în urma examenelor clinice efectuate personal în vederea eliberării fișelor de aptitudine cu ocazia examenelor periodice de medicina muncii, pe o perioadă de 5 ani: 2011-2016.

Lucrarea folosește deci ca bază de date **personalul didactic, nedidactic și auxiliar** din aceste unități de învățământ – **926 de persoane**.

Dintre unitățile școlare, 6 sunt din mediul urban (415 persoane) și 28 din mediul rural (511).

Metodă

Atestarea stării de sănătate a personalului unităților de învățământ s-a făcut pe baza:

- Examenelor clinice efectuate
- Adeverințelor medicale eliberate de medicii de familie
- Analizării rezultatelor examinărilor medicale interdisciplinare (oftalmologice, cardiologice, psihologice etc), investigațiilor paraclinice, inclusiv a analizelor de laborator, efectuate la cererea medicului de medicina muncii, conforme cu legislația în vigoare, pentru fiecare categorie de personal.

Rezultate obținute

• Dintre cele 926 persoane examinate, 521 sunt sănătoase și 405 prezentau afecțiuni cronice: 254 hipertensiune arterială, 195 obezitate, 35 hipotiroidie, 29 colecistită acută alitiacică, 25 dislipidemie, 23 discopatie lombară, 22 gastrită cronică, 22 varice hidrostatice membrele inferioare, 20 diabet zaharat tip II, 20 spondiloză cervicală cu insuficiență circulatorie vertebro-bazilară, 17 cardiopatie ischemică dureroasă, 17 reumatism cronic degenerativ, 15 atopie, 10 boală de reflux gastro-esofagian, 9 tetanie maniferstă, 7 ulcer duodenal cronic, 5 glaucom cu unghi deschis, 5 hepatită cronică virală B, 5 tiroidită autoimună, 5 aritmii extrasistolice, iar sub 5 cazuri: adenom de prostată, gută, neoplazii, tulburare depresivă, gușă eufuncțională, bronșită astmatiformă, mastoză fibrochistică, lupus eritematos sistemic, vitiligo etc.

- Procentul afecțiunilor cele mai frecvente din totalul personalului studiat a fost de 51% în cazul obezității (467) și 28% pentru HTA (254).
- Din totalul persoanelor care prezentau boli cronice, HTA era prezentă la 63% (254 din 405), iar obezitatea la 48% (195 din 405).
- Numărul total al afecțiunilor cronice înregistrate a fost de 824 la 405 persoane bolnave, adică în medie 2,035 afecțiuni/persoană.
- Asocierile cele mai frecvente au fost:
 - HTA – obezitate
 - HTA – dislipidemie
 - Obezitate – DZ tip II
 - Hipotiroidie – tetanie manifestă
 - Obezitate – varice hidrostatice membrele inferioare.

Probleme întâlnite

În *atestarea stării de sănătate* a personalului unităților de învățământ trebuie să se țină cont de următoarele aspecte:

- Anamneza, istoricul și examenele clinice efectuate puteau omite anumite semne/simp-tome ale unor afecțiuni cronice compensate
- Nu toate persoanele examinate au fost 100% sincere în a recunoaște existența unor boli cronice/tratamente cronice.

- Rezultatele investigațiilor paraclinice puteau fi normale, chiar în condițiile existenței unei afecțiuni cronice, aceasta fiind însă tratată corespunzător, iar valorile analizelor de laborator fiind în parametri normali.
- Investigațiile paraclinice cerute conform legii pentru fiecare funcție/profesie sunt incomplete în diagnosticarea tuturor afecțiunilor cronice, ele fiind axate pe posibile boli cronice care limitează capacitatea de muncă.
- Nu toate persoanele au prezentat adevăruri medicale eliberate de medicii de familie, iar unele adevăruri au atestat direct aptitudinea de muncă (“Clinic sănătos – Apt pentru muncă”), putând omite eventuale afecțiuni cronice considerate de către medicul de familie ca fiind compatibile cu desfășurarea activității profesionale.

Concluzii

- Aproximativ jumătate (44%) din angajații din învățământ prezintă boli cronice.
- Cele mai frecvente afecțiuni cronice sunt bolile cardiovasculare, dintre care HTA (63%) și obezitatea (48%).
- S-au înregistrat 824 afecțiuni la 405 persoane bolnave – 2035 afecțiuni/persoană.
- Numărul real al afecțiunilor cronice ale personalului din educație este mai mare decât cel înregistrat statistic.
- Cadrele medicale școlare sunt prima verigă în urgențe medicale ale personalului din educație, acolo unde unitățile de învățământ sunt dotate cu cabinet medical unde este angajat un asistent medical și/sau medic școlar.
- Luând în calcul toate aspectele constatate înțelegem că situația reală este probabil mai îngrijorătoare și că medicii din cabinetele medicale din unitățile de învățământ, nefiind medici de personal, trebuie însă să țină cont de eventualitatea decompensării unei afecțiuni cronice, a unor urgențe medicale la adulți, pentru care nu au dotarea necesară și nici medicația corespunzătoare unui aparat de urgență complet.

BIBLIOGRAFIE

1. Ordinul nr. 653 din 25 septembrie 2001 privind asistența medicală a preșcolarilor, elevilor și studenților. Monitorul oficial nr. 777 din 5 decembrie 2001.
2. Hotărârea de Guvern nr.355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor. Monitorul Oficial nr.332 din 17 mai 2007.
3. Hotărâre nr. 37/2008 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor. Monitorul Oficial, Partea I nr. 45 din 21.01.2008.
4. Hotărârea de Guvern nr.1169 din 25.11.2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor. Monitorul Oficial nr. 873 din 12 decembrie 2011.
5. Hotărârea de Guvern nr.1 din 4 ianuarie 2012 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor. Monitorul Oficial nr. 44 din 19 ianuarie 2012.
6. <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tem-po3&ind=SCL101C>
7. http://www.economica.net/dupa-trei-ani-de-cres-teri-salariale--angajatii-din-educatie-castiga-mai-putin-de-cat-in-majoritatea-sectoarelor-de_stat_110303.html?fb_com-ment_627_926913367383735#f332d7153b7f13a
8. <http://romanalibera.ro/articleFiles/20160222121022-educatie%20juridica.pdf>